

RENAȘTEREA ROMÂNĂ

ZIAR NAȚIONAL-POPORAN INDEPENDENT

ator: V. Hotăran, I. Martin, căpitan M. Rîșcuția.

Apare în fiecare seară cu ultimele știri din lumea întreagă.

Director și responsabil: V. Hotăran. Administrator: I. Martin.

ABONAMENTE: Dincoace de Carpați și Bucovina: 80 coroane anual, 42 coroane pe 6 luni, 22 coroane pe 3 luni. Cu numărul 30 fileri. — Dincoace de Carpați: 75 lei anual, 40 lei pe 6 luni, 22 lei pe 3 luni. Cu numărul 25 bani.

Rodacția și Administrația Strada Orezului Nr. 10.

Telefon 174.

Calvarul nostru

O veste îngrozitoare ne-a venit ca din net. Ungurii au ocupat Siria, făcând o țime de victime, între cari și Doamna ma Dr. Hotăran, soția președintelui ului partidul național român din Arad, Iacob Hotăran, mama directorului „Reerii Române”, care a fost împușcată de lași ungi în propria ei casă în Siria, ace i-au omorât fiul, medicul Dr. Ge Hotăran, înebunit în urma oboselilor oiului, și după ce i-a escortat în lanțuri scuiându-l, bătându-l și maltratându-l în modul cel mai barbar. În fața ei vești nemaipomenit de dureroase și plătore stau buimăcit, și mă întreb adădăuit: se poate așa ceva? Se poate, iura barbară a maghiarilor să meargă acolo, să se răzbune pe-o femeie și i fără apărare, a cărei virtute și ege iera admirată chiar și de dânsii; e-o nenorocită victimă a acestui crân-războiu, care iera sufletește pierdut, i mort pe jumătate? Se vede, că da; baria și lașitatea acestei rase primitive are hotăre. Am văzut însumi procesul bal în care se recunoaște omorul și ele unguerești, unde în modul cel mai fid se comentează fapta. Zic, că după ortarea în lanțuri a-comisarului popoi, a veteranului neînfricoșat Dr. Iacob ăran s'a ordonat și arestarea familiei. Dece, n-o spun! Soldații ungi năvă-l asupra casei dlui Hotăran, au aflat e încuiate, deci au intrat pe fereastră, le i-a așteptat doamna Hotăran cu re-verul în mână, iar băiatul cu un cuțit; fost deci siliți să-i împuște. Lași și fizii reprezentanți ai rasei mongolilor, mulți de o mie de soldați bandiți cu uri și cu mitraliere n'au fost în stare să armeze o femeie, atunci, când puștele de române ierau deja retrase în munți, id deci în întreaga comună numai dnii reprezentanți ai lui Tuhtum ierau înarmați n'au dinți. Da, zic că n'au putut-o deza-pentru că n'au putut rezista setei de ge, caracteristica bestiei sălbatice de ri”, cum le place să se numească iei astfel. Astfel au răpus pe Mama cea mai iabilă, cea mai de seamă între cele mai seamă, care a murit ca o eroină, cu orul ei lângă sine, în propria sa casă, n'au neamul său, pe care l'a iubit mai us de toate.

Mă năzuiesc să mă reculeg, să-mi re-ig sângele rece, să judec cazul mai m. Nu-mi iera rudă și totuși mă simt ămurat și măhnit, ca și cum ni-ăș fi dut propria mamă, pe care o ador. Da adevăr, am pierdut noi Șirienii, și Ară-nii, cea mai de seamă femeie română, n'a fost mișcare națională în cerc și iet la care să nu fi luat parte Doamna ăran și puțin sunt dintre intelectualii nâni, cari să nu-i fi fost oaspe la masă. Ńutul ei național, bunătatea inimii, nota sufletului, sinceritatea și dragălaşena erau cunoscute pretutindenea. Parc'au ut bestiile barbare, unde să ne lovească! când soțul ei lupta neobosit la ale- în cerc, Doamna Hotăran era întoa-ăuna cu casa deschisă, cu masa gata ntru toți luptătorii naționali și numai incei neobosite a acestei părechi excep- nale se poate mulțumi, că în cercul Și- i și numi în cercul Șirici s'a ales totdea- deputat național. Că ce atență și deli- tă ființă a fost Doamna Hotăran, o do- dă mică dar caracteristică, că atunci nd dânsa avea trei feciori sub arme, ntre care unul, cel mai mic și cel mai bit a căzut în luptele din Bucovina, iar doilea, victima de acum a nebnit, și i care a avut destul lucru să-i provadă cele necesare, lucra și croșeta neobo- și pentru alții și se îngrija de toți cu- șcuții, așa că mi-a trimis și mie când am pe frontul din Galiția o pereche de ăratore de puls, pe cari le port și as- și și pe cari le voi păstra ca relicvii nte. Dna Hotăran a fost ființa aceea, care dragălaşia sa nemaipomenită ne-a cu- rit numai decât, cu mintea sa ageră te-a țales la moment, pentru aceea a fost iu- tă, adorată de întreg cercul, care a dis- s'o alegându-o de prezidentă a „Reuni- nii Femeilor Române din Siria și Jur”, a rei neobosită, însuflețită și pricepută con- cătoare a fost dela fondarea Reuniunei nă la tragica sa moarte.

Cu lacrimi în ochi scriu aceste rânduri. arc'o văd cu surâsul ei dragălaş, reoglin-

dindu-se în ochii ei limpezi și cumiți o rază ascunsă de durere. Am văzut-o ultima oară nainte aceasta cu 2 luni în casa ei când am cercetat-o după reînțoarcerea mea din pribegie. M'a întreat resemnată, că n'am auzit de fiul iei Nicolae, despre care unii afirmă, că a căzut, alții, că-i prisioner în Rusia. I-am răspuns evaziv și am vrut s'o mângâi, aducând vorba la mulțimea de trandafirii minunați, pe cari îi avea 'n gră-dină și pe terasă și pe care-i îngrija cu a- tăta drag, făcând cadouri de buchete lumei întregi. Și mă gândesc acum, că vine dulcea primăvară, și trandafirii rămân stingheri, nu mai e cine să-i îngrijească, bietul soț, dacă mai trăiește, rămâne singur, copii fără mamă, și poporul din Siria și jur fără pro- toctoara adevărată, fără doamna Hotăran, care a devenit în cercul nostru o noțiune, un isvor de adevărată noblețe și bunătate, — atunci îmi vine să blastăm soartea ne- miloasă, care nea răpit în mod așa de cri- mal, cea mai nobilă și cea mai de seamă odraslă românească.

Indurerat din tot sufletul meu trimit cele mai sincere mângâieri zdruncinatului soț, nemângâiatului fiu și fiicei și întreb pe conducătorii noștri, nici acum nu s'a terminat drumul calvarului, nici acum nu s'a umplut păharul suferințelor? Dece lăsăm pradă setei de sânge a turbatorilor fiare sălbatice pe fii cei mai de seamă, românii cei mai de valoare ai națiunii noastre. N'au fost destule cele 213 victime de până acum din județul Aradului, atunci, când cei peste 200 de mii de români din județ, n'au dat nici măcar o palmă vre-unui un- gur, și atunci, când acești români ar putea sfâșia cu dinții toți ungiurii căți sunt în ju- deț? Nu n'țelegem, cum pot trece trenuri blindate, trenuri cu tunuri, cu mituzițe, cu mii de soldați-bandiți maghiari plățiți cu bani grei prin gara Arad în contra popo- lului românesc atunci, când armata fran- ceză este în Arad? Sunt unul, care am ținut mult și țin și azi la aliații noștri și îndeosebi la francezi, cari ne sunt frați de sânge. De aceea stau îndurerat, măhnit, fără să pricep aceiași să întâmplă și fără să-mi pot da seama, de ce trebuie noi să plătim așa de scump, cu atât de mult sânge nevinovat aceea, *ce-i al nostru*, la ce avem dreptul natural, și ce ni s'a garantat înainte de a intra în război din partea aliaților?

E. Montia.

Vox Populi

Feriți-vă de bolșevism și ademeneri...

Publicăm în cele ce urmează articolul sosit cu întârziere la redacție al inimosului luptător naționalist și țaran luminat din Siria, N. Lazărescu, despre care nu șim dacă mai trăește sau a căzut și el în hecatomba de Vinerea trecută. E un glaz nobil — care poate vine de dincolo de hotarul eternității și trebuie să aibă așadar cu atât mai multă pietate.

Noi, poporul român, din Ungaria, Transilvania și Banat nu suntem în stare să dem- laudă bunului Dzeu pentru că a grăbit oara liberării noastre de jugul rușinos ce era pus asu- pra noastră, dureri și cu consimțământul unora din românii uitați de sine, care pentru un os de ros erau în stare să tapede tot ce era bun și de folos neamului român. Nu scriu acestea rânduri ca să începem o răsunare contra ni- mănui. Nu! și iar nu! Căci noi poporul rom- nân, totdeauna trebuie să fim conduși de cuvîn- tele lui Isus Christus cari zic că „de nu veți ierta păcatele oamenilor, nici Tatăl vostru nu va ierta vouă”.

Adeca cel ce nu știe să ierte este de secta bolșevicilor sălbatice de a căror gând și faptă să ferească Dzeu neamul românesc, căci ce cu- getați fraților ce sunt bolșevicii? Nimic altceca decât oamenii cari nu voesc să luereze, să-și căș- tițe cele de lipsă, ci voesc a trăi din jafuri și omor. Deaceia, fraților vă rog că de vor veni astfel de oameni pe la voi și vă va promite ori și ce luneri, va propune ca guvernele maghiare ar fi gata să vă dea de toate, le răspundeți, că au fost destul timp 1000 de ani să vă dea ce vi s'a convenit vouă pentru jertfele ce ați făcut acum ferocească poporul Maghiar și să se bu- cure de feroceirea ce-i așteaptă în curând. Atât și nimic alta.

N. Lazărescu plugar din Siria

Să întrebăm poporul....

În mijlocul celei mai nețămurite bucurii se înălțase mândru drapelul unirii tuturor Românilor. Uitasem o clipă la Alba-Iulia caracterul viclean, răzbnunător și crud al foștilor stăpâni milenari și credeam că cel puțin sub ochii armatei franceze de ocupațiune i-se vor domoli pomirile moștenite de prin văile Uralului și vor păstra aparențele de circulație în faptele lor măcar.

Ne-am înșelat. Zăbranic tot mai des îm- bracă faldirile mărețe ale reînviatului tricolor, pentru care zilnic cade câte unul din ai noștri, lovit de mâna mișelească a armatei republicane maghiare.

După Ciucea, după omorurile din Sătmăr și Bihor, a urmat Vinerea trecută comuna: Siria, mărețea citadelă a celui mai curat românism a fost trecută prin foc și sabie. Un batalion de trupe regulate maghiare, înconjurând comuna cu arti- lerie, au atacat-o cu mitraliere, cu focuri de armă și cu ucis peste 60 de oameni fără cea mai mică vină, rămînd câteva sute.

Ni se înțeștează pumnul și lacrimile mâinei drepte ne fășnesc din ochi: simțim că răbdarea noastră legendară e pe sfârșite. Ce-a păcătuit neamul nostru ca să nu poată soarbe nici acum în liniște păharul bucuriei după amarul celor zece veacuri trecute ca nici acum să nu scape de lacrimile durerii!

Am înțelege să fim tratați astfel sub prive- ghiera celor de o obârșie cu noi, a frașilor fran- cezi, dacă ne-am fi dovedit popor sălbatice, re- fractar civilizației, cu porniri condamnabile. Stră- moșii noștri au înfipt însă odată cu venirea lor în aceste ținuturi, făclia civilizației pe culmile Carpaților; legionarul lui Traian a venit să facă ordine, să alunge sălbăticia. Și de atunci streză- credincioasă am fost zdrobind cu piepturile no- stre valori-valuri de popoare primitive cari tin- deau să readucă Europa în starea de pruncie a lumii. Nu știm dacă sunt multe popoare pe lume, cari au adus întru apărarea civilizației și a spiri- tului de ordin și propășire mai multe jertfe decât poporul românesc.

Și cu toate acestea o bună parte din popo- rul nostru e lăsat pradă frașilor cari îmbătate de bolșevism și de propagande criminale, nu cunosc decât terribilele instincte atavice.

Această stare de lucruri însă nu mai poate dura; măsura s'a umplut. Dacă conducătorii no- ștri de astăzi, dacă guvernul din București nu are puterea și mijloacele de a convinge pe aliați de necesitatea *inexorabilă* de a împinge fatala linie de demarcație până la marginile românis- mului atunci Ardealul să facă ce este de făcut.

Deaceia cerem convocarea grabnică a Ma- relui Sfat național, așa trunchiat cum va fi, care reprezentând în fața Europei, voința nestrămută a poporului să fie reazimul de care dl Iuliu Maniu desigur are nevoie în luarea măsurilor poruncite de împrejurări.

Dolul național ce ni-l impune stingerea a- tător sufletele curate *pentru că simțeau româneste*, trebuie să ridice în sfera unde domnește cea mai mare înțelegere și unde preocupări secundare nu încap — și de-acolo de sus privind lucrurile să hotărîm ce este de făcut, înainte de a sta în gând poporului să-și răzbnune morșii....

Cu sutele au fost jertfele pe altarul națiunii și cea mai stăntă datorie a noastră este ca să hodiească cel puțin în pământ românesc, ca mormintele lor să fie puse la adăpost profanării. Și suntem siguri că Marele Sfat condus de dl Maniu va ști să găsească drumul cel drept, cu deosebire că nici un fel de teamă nu ne stân- jenește.

Și-acum să ne descoperim cu evlavie în fața celor pe cari soarta i-a ales să închege cu și prin sângele lor România întregită pe de-afn- tregul, cu cucerimile să ne închinăm mai ales în fața conducătorilor cari nu și-au părăsit turma în vremurile grele, conștienți de furtuna ce avea să-i lovească, și cari au căzut apărând și povă- țuind poporul, cu țaria de suflet a Grahilor.

Între ei se ridică figura epică a lui Iacob Hotăran, și a Mamei Grahilor, soția lui Iacob Ho- tăran, prezidenta Reuniunii femeilor române și sufletul vieții naționaliste din acest ținut.

Cu adâncă emoție îmi amintesc ultima scri- soare sosită dela el acum cinci zile: în stil sever — nici un cuvânt nu este de a mai pomeni de el în ziar, fiindcă „n'are nevoie de reclamă.” *Seria cu multă durere că vremuri grele au să cadă asupra bietului popor din Siria, pe care nu-l poate părăsi, „Judeca ce s'ar face fără popovilor?”* Nici un moment nu s'a gândit la siguranța personală ci totdeauna ca și în trecut, n'au avut decât o singură grijă: poporul.

Între adevăr numai cine a citit viața și faptele oamenilor-aleși ai Romanilor pot să priceapă su- fletul lui Iacob Hotăran și al soției sale. Nu s'au ostenit decât pentru popor, n'au jertfit decât pentru națiune și răsplata a fost cel mai cumplit martiriu: cunună neperitoare dar grea și plină de spini dureroși, care le sfîșiește Lunga operă a vieții și îi ridică între Sfinții Neamului.

Cu sângele lor au răscumpărat acum de vece și indescutabil pământul pe care au fost u- ciși și numele martirilor apare providențial: cu jertfa lor au arătat unde trebuie să vie HO- TARUL.....

Apune steaua bolșevistilor

Berna, 22. Lenin a fost zilele trecute pe frontul de nord unde estonienii continuă să înain- teze mereu.

Lenin a ordonat trupelor bolșeviste să ocu- pe orașul Nawa din mâna estonienilor, promi- țându-le în schimb că-i va lăsa să jefuiască ora- șul și să extermine p populația.

Rămas bun Ungurilor...

(Contelui Károlyi Mihály)

*O minte-aveai, Maghiar-bălaur
Să și atâd de răi Carpații.
S'oprească 'n porțile lor frații —
Voi sunteți răii și 'ușelății
Iar munții inimă de aur!
Chiar inima vă este moartă
Iar duhul hoș din cale-afară,
Spune-ați că-i cinna la hotăre,
Că-i dracu' gol — știati voi doară
Că munții noștri aur poartă...
Ne-ai oăd' t smeriți și inimi bune
Ș'ai vrut să-ți crești un neam de slugă,
Că celor răi le-ai dat să sugă,
Cei huni ai noștri i-ai pus pe fugă
Și nu fi-s'a cănt, păgâne!...
Am fost odat' copii mașteri
Și ne lovisese băta
Și ne-ați luat din mână pitu,
Că n'aveam școli să știm atâta,
Că n'ați fi dunneci din nașteri.
Rămas bun, nație vileasă,
Te părăsim... ne-am găsit păriuții,
Ne-au scos din brațul suferinții
De-geaba mai scrășniți cu dinții
Căci Munții ne îmbrățosează!*

George Tarina

Lașitatea judeo-maghiară

Cum comentează ungiurii cazul dela Siria

Ziarul „Aradi Közlöny”, se ocupă în câteva rânduri, la rubrica informațiilor de cazul dela Siria.

Cu nerușinarea care-l caracterizează desminte știrile ziarelor din Budapesta, și mai cu seamă a ziarului „Az Est”, care vorbește despre 50 de morți și nenumărați răniți.

Reproducem un pasaj al acestui ziar perfid și nerușinat:

„Faptul este după cum urmează: Trupele maghiare în cursul dezmăririi gardelor iregulare din Siria, s'au ciocnit cu acestea, rămânând doi morți în Siria.

„Soția lui I Hotăran și Virgil Hotăran, au că- zut în lupta rezistenței armate. Oricât de regre- tabile sunt astfel de incidente din punct de vedere mai înalt uman și al păcii dintre naționalități, totuși, putem constata că întâmplările aceste triste nu au și nu pot avea consecințe serioase. Aceste ciocniri sunt inevitabile în locuri unde înfrânarea cerci cari periclitează ordinea publică, a fost pre- cedată de o astfel de agitație și enervare”.

Ziarul are îndrăzneala să esplice o vărsare de sânge atât de mare și de grozavă într'un mod așa de tendențios... Cu toate că celelate ziare din Arad — cari au pornit o luptă înverșunată în contra „rebelului” comisar popular, care nu a voit să se supună Consiliului Național din Arad, adevărul culpabilitatea fostului protopretor Hantho la acestei liene fără suflet — și ziarele din Bu- dapesta cu tot dinadinsul ca să scuze măcelul acesta al frașilor lor de origine barbară totuși vorbesc de 50 morți și foarte mulți răniți și a- mintesc și de moartea unei doamne dr. Iacob Hotăran și a fiului ei dr Virgil Hotăran, uciși în propria lor casă — acestui tip degenerat și cul- pabil al agitației ovrești nu-i e rușine să vor- bească de doi simpli indivizi muritori. De fapt cel neinformat ar crede că e vorba de doi țara- ni răzvrățiți și rebeli și nu de prezidenta reuniunii femeilor, stimată și iubită de întreg Ardealul și de ufericitul ei fiu, dr. Gheorghe Hotăran, me- dic, care își perduea mintile în groaznicul dans al morții prin foc și boale pe câmpiile Galiției, în 1916. Îngrozit de-atăta sălbăticia și de-atătea sălbiciunii omenești.

Ziarul acesta josnic nu are nici un cuvânt pentru familia dlui dr. I. Hotăran, care în Noem- vrie 1918 când jură împrejur ovreii fugeau de ur- gia și mânia dreptă a poporului își deschisesse casa și inima pentru acești șerpi veninoși dupăce 30 de ani deardândul a fost ocrotitor și ajutor al micilor slujbași maghiari proletari....

Și nu știm doamne cum să explicăm faptul că între acești lingușitori nerecunoscători nu s'a aflat un singur om care să sară în ajutorul sep- tuagenarului nobil, a soției lui binefăcătoare și al ținutului medic inebunit de durerea și suferințele altora.

Am cetit cândva „Bestia umană” a lui Zola — dar dela animal departe este până la fiară sălbatică... Dar fiarele numai cu toare și cu sbicia pot fi înfrânate... Podgorcanul.

Crimele din Hălmaგიu

În ziua de 16 curent bandele guvernului maghiar au pătruns în Hălmaგიu. Un batalion din regimentul 33 a venit cu tren blindat și pătrun- zând în comună au întreat imediat de preot și de învățător, pe cari voiau să-i ucidă.

Nu i-au găsit însă, fiindcă fugiseră din vreme. Maghiarii au pătruns atunci într'o casă unde se serba tocmai o nuntă și din trecere de vreme au ucis pe mama miresei.

Întâlnind pe stadă un român de care știau că-i membru al gardei naționale, l-au împușcat ca pe un câne.

După ce au furat din casa preotului și a învățătorului toate ruiele, hainele și merindele ce le-au găsit au plecat mai departe prin satele din jur.

Coresp.

Chestiunea reformei învățământului primar

S'a deschis congresul învățătoresc și prea puțin s'a scris, despre chestiunile ce se pot ri- dica în legătură cu reforma școlară. Cred că in- dolența noastră a învățătorilor e cauza la aceasta. Și ar fi fost necesar să premeargă congresului unele discuții referitoare la cele mai arzătoare necesități ale învățământului primar. S'ar fi pre- gătit puțin terenul, ca congresul să poată lucra într'un mod mai sigur și mai rațional, căci multe sunt de-a se discuta și de-a le implini. Să avem însă toată nădejdea, că ceace nu s'a făcut în scris până acum, va implini congresul, nescăpând nimic din vedere din câte ne poate interesa în legătură cu reforma școlară.

Deși e cam târziu pentru a putea influința munca congresului, totuși e lucru actual să schi- țezi măcar în trăsături generale chestiunile, cari ar face programa reformei învățământului primar și cari ar trebui să preocupe azi pe toți factorii noștri de școală.

Îmi iau deci voie a arăta aceste chestiuni, accentuând înainte, că toate sunt tot atâtea ne- cesități, cari ar trebui discutate numai decât a- mănunțit, și că toate cer de urgență satisfacție.

a) Prima necesitate o constituie lipsa de școale. Trebuie să constatăm, că și azi mai sunt comune, în cari nu este școală, nu este învățător, mai ales în unele comune cu populație mixtă. Din cauza sărăciei locuitorilor sau a comunității bisericesti nu s'a zidit școală în sat. Copii cresc fără a ști scrie și ceti, fără a fi împărțășiți de cele mai elementare binefaceri ale culturii. Ră- mân analfabeți, spre rușinea noastră și veacului luminii. Copii aceștia ne strigă necontenit: „Fa- ceți-ne școala, dați-ne învățător, învățați-ne, să nu rămânem de răsul concloitorilor noștri!” Iată cea mai arzătoare necesitate a școlăii noastre de azi.

b) A doua necesitate constă din lipsa de învățători. Zilele de grea încercare prin cari a trecut învățătorul român, au făcut pe tinerii noștri să întoarcă spatele dascălilor de toți ugiștii. A- cum povestea cu doi stăpâni s'a sfârșit. E timpul, ca prin ziaristică, prin conferințe și alte mijloace posibile să trezim în tinerii noștri dragostea de cariera de învățător. Să-i convingem, că e o tre- buință a se face învățători.

Cât timp nu vom avea școli și învățători în număr suficient, învățământul primar va stagna și înaintarea în cultură a poporului va lăsa de dorit. Iar până când învățătorii sunt siliți a in- strui câte 70—90, ba uneori chiar câte 100 elevi, fie cât de conștiențioși, niciodată nu vor putea fi mulțumii și împăcați cu rezultatul ostenelei lor din școală. Căci nu e ușor lucru a instrua deoa- dată 30 sau 100 de elevi în 2—3 sau mai multe desprățăminte.

c) După cele anticipate am ajuns la pune- tele, cari privesc mai deaproape reforma școlară. Pentru a reforma învățământul primar, mri întâiu trebuie să reformeze școala normală. Știm că școala e însuși învățătorul. Și învățătorul e așa, cum ni-l dă școala normală.

De câteva decenii seminarile noastre ne-au dat învățătorii destul de bine pregătiți, destoinici și străduitori, dar azi, când e vorba de reforma în- vățământului primar, mai întâiu ni se impune re- forma școlăii normale.

Un învățământ primar modern trebuie să fie educativ, intuitiv, experimental și aplicativ. Acum, dacă așteptăm să se facă în școlile noastre un astfel de învățământ, atunci trebuie să ne creștem viitoare generații de învățători în acest senz. Învă- țătorul trebuie să aibă convingerea de ce impor- tanță e un învățământ făcut prin observație di- rectă și experiment, iar acen convingere trebuie să i-o dea școala normală, iar actualilor învățători cursurile de completare a cunoștințelor, pe cari le dorim cu toții.

d) O altă pledică în învățământ ne-o pune sărăcia școlălor noastre în obiectele și mijloacele necesare unui învățământ intuitiv. Epiptopia bise- ricească ori e prea sărăcă, ori nu vrea să înțe- leagă, că mai e lipsă și de alte obiecte în școala afară de tablă, catedră și de banci. La aritmetică lipsesc măsurile metrice, la geometrie rechizitele necesare, lipsesc mapele la geografie, lipsesc ta- blourile la istorie, aparatele la fizică, n'are școala nici o colecțiune pentru științele naturale, nici ta- blouri, nu găsești în bibliotecă cărțile ce-ți tre- buie la literatură, nu e grădina școlară pentru economie, nimic pentru desemn și lucru manual. Învățătorul e avizat numai la puterile lui proprii. E silit să ciopiească, să taie, să deseneze, să construiască, să ducă de-acasă câte obiecte toate, căci știe că la școală n'are pe ce pune mâna. A- așa ceva, da, le poate el construi cu elevii, că zice se cade. Afrm și eu, că o parte din ele le poate pregăti, dar nu toate. Sunt multe obiecte, cari costă bani și trebuie cumpărate. Când fiecare școală își va avea muzeul său, colecțiunile sale și bibliotecă sa, atunci putem pretinde rezultatul, de care-l visăm azi, mai curând nu.

e) Altă chestiune de mare importanță e a manualelor școlare, cari încă ne lipsesc. În unele din conferințele învățătoresci din anul 1912 s'a zis, că în școala primară, în oricare clasă e de- ajuns, dacă elevul are o singură carte, cartea de cetire. Cartea de cetire să fie adecă o mică enci- clopedie, care să cuprindă materia din toate obie- ctele de învățământ.

După o experiență de câțiva ani trebuie să constat că nu e tocmai pedagogic acest principiu. Pen- tru elevi aceeași carte, care e și de religioze și de literatură, de istorie, de geografie, de fizică și chemie și de celelalte științe naturale, de econo- mie, de igienă și de altele, e un lucru de care se arăște, că de un lucru de care are de-a face în fiecare zi, ba în fiecare moment. Și e știut, că un lucru pe care-l întâlnești des, nu te mai îm- presionează ca unul pe care-l vezi mai rar. Apoi veșnicia răsoare înainte și 'napoi în căutarea at- tator lecțiilor, îl desguștă de multorei de carte. Ar-

fi consult și de dorit să putem da în clasele superioare elevilor manuale cel puțin obiectele principale. Sunt convins, că școlarii le-ar cumpăra și întrebuința cu drag. De procurarea cărților pentru elevii săraci ar trebui să ne ocupăm separat. Dar să trecem la altă chestiune de-o însemnătate și mai mare, la:

f) Reforma învățământului științelor naturale. Știm că nici un obiect nu e ignorat și nu e tratat mai slab în școala noastră ca învățământul științelor naturale, singurul, care ar putea aduce prefaceri și îmbunătățiri în felul de trai și de judecată al țăranilor noștri. Acum deci e timpul să-l scoatem din rolul lui de cenușoacă și să-i dăm atențiunea ce i se cuvine ca unui învățământ intuitiv și experimental. Afirm, că pe lângă reforma învățământului istoric, cea a învățământului despre natură ar constitui cea mai esențială parte din înfraga reformă școlară. Aici avem înfrădețări multe de discutat și de clarificat și nu e timpul acum.

g) Ca o necesitate dintre cele mai arzătoare ci se impune apoi organizarea școlii de repetiție.

Rezultatul școlii primare ar trebui să-l constatăm nu după numărul științelor de carte, ci după numărul celor ce utilizează cartea, o practică de fapt în viață. Punând așa chestiunea, trebuie să ne întrebăm, când vedem că foarte puțini dintre țăranii noștri se folosesc de cunoștințele scrise și de cetățului. De ce? Nu că doar școala nu i-ar fi învățat a scrie și a citi, ci fiindcă prea curând iese copilul din școală la etatea de 11—12 ani. Tocmai când școlarii ajung la un grad de pricepere mai înalt, când i-am putea convinge de trebuința de carte, atunci le dăm drumul din școală pentru că în lungul și periculosul interval dela 12 până la 20 ani s-au uitat totul, să nu mai poată justifica trecerea lor prin școală decât doar prin o scrisoare tremurată, nesigură și plină de greșeli sau prin un cetit defectuos. La etatea de 12 ani și de mulțori și înainte de acea etate copiii sator noastre sunt lăsați să hoinărească în cetate pe străzi și pe hotăr însușindu-și câte moravuri rele, din cauza, că școala de repetiție la noi există numai cu numele. N'aveam o școală de repetiție bine organizată. Și dacă nu e încă timpul să sporim anii de școală dela șase lu opt, să organizăm cel puțin școala de repetiție. Aceasta o pretinde spiritul vremii de azi. Cum să organizăm școala de repetiție, e o altă întrebare, la care nu putem răspunde aici, cu două—trei cuvinte.

E destul, că am schițat în general unele din necesitățile învățământului primar, cari agită azi așa de mult lumea școlară. Sunt multilaterale precum multilateral e și învățământul primar. Fiecare din ele pretind o serioasă pregătire specială.

Mă simt însă dator a crede, că toți factorii chemați vor înțelege aceste necesități ale școlii rurale și vor lucra din răspuneri pentru sanarea lor, aprobând și primind totodată deciziunile de bună credință ale congresului apropiat.

Alexandru Iosif
învățător

Constătuirea profesorilor

Comitetul Asociațiunii profesorilor s'a adunat ieri, Duminecă, în Sibiu, sub prezidenția dlui A. Bărsănuș, pentru a se sfătui asupra programei de studii și pentru a cunoaște manualele de școală trimise dela București. Din partea resortului cultelor și instrucțiunii publice a participat dl O. Ghibu.

Constituindu-se biroul, au fost aleși ca viceprezidenți dlul N. Bălan (Sibiu), G. Precup (Blaj) și Dr. Mădăraș (Oradea-mare), secretarii dlul P. Roșca și Dr. Oprescu, casier dl T. Popovici, controlor dl A. Ciortea, bibliotecar dl I. Pop (Sibiu).

Exprimându-se în unanimitate dorința, arătată și la congres, ca învățământul din Ardeal să se unifice cât mai lute și cât mai adânc, cu cel din vechiul regat român, dl profesor Const. Nedelcu, dela liceul Gh. Lazăr din București, propune ca să se ia ca bază a discuției programa analitică a învățământului secundar din România, care are multe părți admirabile și care cu mici modificări, va da minunate rezultate în Transilvania, cunoscut fiind devotamentul profesorilor și elevilor ardeleni.

După amiază, începând discuția pe baza a ceea ce după materii, s'a admis pentru învățământul secundar, programa analitică din Tără, pentru limba română, latină și franceză, urmând să continue discuția pentru celelalte materii. Limba elină se va preda în cl. VII și VIII.

Sedințele continuă.

Recunoștința neamului

Comitetul executiv al Consiliului femeilor române a votat cu prilejul încheierii gestiiunei cu unanimitate următoarea moțiune de mulțumire dnei Emilia dr. Rațiu:

„Acum când ne găsim la sfârșitul lucrării de adevărată glorie și însuflețire națională sevrășită de Consiliul femeilor române, alcătuit la inițiativa înțeleaptă a venerabilei matroane E. Rațiu, a acestei veghe neadornită a neamului românesc să-i aducem tributul recunoștinței noastre.

„Dna Rațiu din frageda copilărie până în zilele de adânci bătrânețe a jinit mereu aprins focul dragostei de neam în inimile tuturor, cu cari a venit în atingere. Astfel a pregătit dna Rațiu sufletele noastre pentru zilele mari, ce le trăim.

„Trecutul dnei Rațiu e pilda cea mai frumoasă și înălțătoare momente din luptele neamului, dar totodată e plin și de suferințele, ce au trebuit să le îndure toți luptătorii sinceri pentru eliberarea noastră.

„E o poveste frumoasă și mult grăitoare vicia matroanei noastre, e imaginea femeii române vrednice de istoria neamului din timpul de grele lupte, din timpul vandalismului crud al opresorilor noștri.

„Ca semn că știm să apreciem și venerăm după cuviință, propun ca o comisie din sânul Consiliului femeilor române să prezinte dnei Dr. Rațiu mulțumile și gratitudinea femeii române, oriunde s'ar găsi“.

Francezii pacifică Ucraina

Berna, 22. Trupele franceze continuă să înainteze în Ucraina. După Kiev au trecut dincolo de linia ferată, unde se bifurcă spre Chișineu. Au ocupat și Nicolaeiul.

Puternicele forțe cari au debarcat zilele trecute la Odessa, venind din Salonic, au operat înăuntrul țării spre a întări frontul. Operațiunile se desfășoară cu cel mai mare succes conform planurilor stabilite.

Cum va fi pacea?

Berna, 22. Ziarul „Times“ din Londra scrie:

„Voim o pace grabnică, — dar mai mult încă o pace bună. Suntem convinsți că niciodată n'a fost pentru aliați mai important și esențial de a menține o politică unitară și a face să se înțeleagă aceasta decât astăzi.“

Informațiuni

— În urma atrocităților strigătoare la cer, a sosit la Arad Vineri 8 Febr. cr., generalul francez Goudrecourt, venind din Timișoara. Imediat ce a sosit s'a interesat de soarta membrilor din Consiliul național român, care erau arestați în număr de 6.

— Dieta Bucovinei a fost convocată pentru a studia reforma electorală și agrară.

— În Anglia a murit de curând o femeie, care ajunsese frumoasă etate de 121 ani. Ea avea 50 de urmași, cari au luat parte în război și dintre cari jumătate au fost morți sau răniți.

— Wilson a sosit la Washington unde i s'a făcut o primire grandioasă.

— Se crede că lordul Robert Cecil va fi numit ambasador englez în Statele-Unite.

— Camera de comerț a războiului din Washington a anunțat că s'au acordat licențe pentru 10 tone conserve de porc pentru Elveția.

— Direcția agriculturii a ministerului Domeniilor din București a fost înștiințată de revizorii agricoli că zăpada căzută a acoperit toate semănăturile de toamnă.

— Din această cauză semănăturile de rapiță nu vor mai suferi din cauza frigului.

— A sosit la București o comisiune ucraineană care a oferit guvernului nostru 2000 vagoane cu cereale, zahăr și cărbunul, predabile la Odesa.

— Condițiunile schimbului propus sunt dela kgr. la kgr. adică pentru 100 kgr. zahăr să se dea 100 kgr. benzină, sau pentru 100 kgr. cereale să se dea 100 kgr. petrol lampant.

— Ziarele franceze anunță că marile uzini metalurgice din Posse, unde se fabricau până acum numai tunuri — au început să fabrice locomotive și vagoane.

— Reprezentantului Italiei la Constantinopol i s'a pus la dispoziție un detașament de corabieri, sub comanda colonelului conte Capniri, — spre a ajuta la menținerea ordinii.

— La Turda, a început să apară săptămânal „Foia Noastră“, organ al românilor din județul Turda-Arieș. Noroc bun.

— Bulgarii au intrat din România, în timpul ocupării 3000 de plane și le-au dus la arsenalul din Varna. Nu-i așa că sunt bravi?...

— Universitatea din Cluj, se va deschide la 20 Martie st. n.

— Conferința păcii a hotărât în principiu ca teritoriile Turciei asiatice să fie administrate de patru mari puteri.

— În județul Dâmbovița zăpada e de un metru înălțime.

Ziarele din Paris anunță că toate armatele Antantei vor fi demobilizate, pe baza unei hotărâri luate la conferința păcii. Locul lor îl va lua o armată interaliată, sub comanda unitară.

— După evaluările făcute de toate serviciile căilor ferate din România, pagubele cauzate de nemții prin distrugerea și sustragerea materialului rulant, a stațiilor, podurilor și celelalte instalațiuni, se ridică la aproape 790 milioane lei.

— În această sumă intră și furtul de 1 milion în numerar, pe care l-au făptuit trupele nemțești dela casele stațiunilor.

— Regele Belgiei a adresat o telegramă președintelui Elveției, Gustave Ador, în care îi mulțamește pentru serviciile aduse refugiaților belgieni și mai ales copilor.

— Președintele Elveției a răspuns, că poporul elvețian va primi cu mare plăcere, o vizită Regelui Belgiei.

— Aliații au ridicat la 200 mii tone pe an cantitatea de cereale alocată Finlandei.

— Comandamentul englez din Orient a dat un ordin tuturor ofițerilor, și soldaților, interzicând să întreie legături de prietenie cu populația din Bulgaria și Cadrilater.

— O escadrilă de avioane militare engleze a fost afectată la transportul alimentelor în Belgia. Aceste avioane vor face zilnic o cursă între Folkestone și Gand.

— Orice fabricațiune de făină, gris și zahăr a fost oprită în Bulgaria.

— Nu se dă voie decât fabricarea pâinei, sub controlul autorităților.

— În urma întâmplărilor din Basarabia, s'a declarat în toată Bucovina starea de asediu.

— Toate lucrările de improprietărire din vechiul Regat vor fi terminate până la 1 Martie. Până acum au fost încredințate obștiile de improprietărire mai multe de 30 la sută din moșiile expropriate.

— Toți ofițerii Corpului Voluntarilor Români cari au documente, date, notițe, impresii etc. ce s'ar putea întrebuința la redactarea istoricului Corpului, să binevoiască a-le trimite „Serviciului Corpului Voluntarilor Români Ardeleni Biroul Istoric“. Sibiu, Kleinerling 23.

— Afliam că frunzele noastre bănci „Ardeleana“ din Orăștie și „Someșana“ din Dej vor subscrie la împrumutul Ardealului fiecare câte 1 milion. Exemplul „Albinei“ și al celorlalte bănci sibiene aliați imitatori!

— Dela Cernăuț s'a cerut Consiliului dirigent, resortul finanțelor, ca să deschidă și acolo un loc de subscripțiune, căci și bucovinenii doresc să participe la împrumutul Ardealului.

Congresul învățătorilor

Ziua I.

Duminecă s'a jinit o conferință pregătitoare în care s'au cristalizat propunerile diferiților referenți.

Azi la 8 ore s'a oficiat invocarea Duhului Sfânt cerând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra mersului congresului.

La orele 9 sala cea mare a prefecturii județului era arhiplină de mulțimea învățătorilor sosiți din toate părțile desrobite de sub jug străin. Corpul didactic din Bucovina încă și-a trimis pe reprezentanții săi pe dnii: Efrim Popescu și Dumitru Gavrilscu acesta îmbrăcat în frumosul costum național bucovinean. Sosec dl ministru Goldiș cu secretarii generali: Dr. Ghibu, dr. I. Lupuși și dr. Matei și arhimandritul dr. Eusebiu Roșca, protopopul Dr. Ioan Stroia.

La cuvânt de deschidere la oarele 9 și jum. Iuliu Vuia: Misiunea sublimă a învățătorului nu s'a putut constata în trecut nostru din cauza stărilor vitrege în cari ne aflam. Este în trecut o umbră în munca noastră. Interesele generale pretind ca să fim desrobiți cu totul. Aduce elogiul armatei române care ne-a desrobite, elogiul fraților învățători cari au schimbat cadrul cu spada, pomeneste pe acei căzuți. Nădejdea noastră este dl ministru Goldiș, în Dsa vedem viitorul... Pomeneste pe frații și poporul încă nedesrobiți, pe cari trebuie să-i desrobim. Intre aplauze sfârșeste. Ia cuvântul apoi dl Goldiș: Dl Maniu se scuza că n'a putut să vie deși ar fi dorit-o mult dar lucrările îl împiedecă... Salută congresul, constată că corpul învățătorilor e acela care ne-a ajutat să trâm zilele glorioase de acum, corpul învățătorilor e acela care va făuri adevărata Românie Mare.

— Trebuie să trecem prin calvarul lui Christ. Numai aceea națiune poate fi fericită, care își va cinsti învățătorii și școala. Să se elibereze învățătorul de toate grijele! Nu se ocupe decât numai cu educațiune! Ca încheiere mărturisește sincer că ne așteaptă o luptă decisivă, dar mai bine luptă cu pierderea celui din urmă, dar inimii nu ne va mai despărți în vecii vecilor. (Aplauze).

— Părintele Roșca. E reprezentantul bisericii. Biserica și-a împlinit datorița, acum ea va lucra pe terenul său pur bisericesc. Nu se va naște între cei doi factori ai națiunii biserica și școala un antagonism. Din contra biserica în viitor va sprijini dezvoltarea culturală națională. Dă binecuvântarea asupra congresului.

— Vorbeste apoi A. Bărsănuș, ca reprezentant al Asociațiunii și al congresului profesorilor secundari. Accentuiază legătura strânsă dintre profesor și învățător.

— Legile din 1907 au făcut din învățător un slujbaș a statului. Legile noastre prezente ne asigură dezvoltarea liberă. Statul român nu ne va fi vitreg ci tatăl adevărat, vom forma o singură falangă ca o lumină a poporului.

— Ca membru al „Asociațiunii“ am venit între tovarășii de o seamă. Dvoastră pregătiți terenul pe care vom lucra și noi — Bibliotecii populare să fie în tot satul și prelegeri populare să nu lipsească nicieri.

— Rosetti a exclamat în 87 că am cucerit Plevna externă (abusurile) acum vom să câștigăm Plevna internă (să fim tot mai nobili prin muncă internă). Votă vă e încredințat ogorului românesc: sămănâți sămânță bună... Invitați pe acela care a chemat pruncul cu dragoste la sine la cuvântul reprezentantului Bucovinei, Dimitru Gavrilscu.

— Vreau să ne unim într-o școală mare. Laudă jinita eroică a învățătorilor din Ardeal cari deși au fost subjugăți, simțământul nu și l'au pierdut. În Bucovina durere nu putem constata aceasta. Aduce salutul bucovinenilor...

— Din partea vechiului regat se anunță sosirea dlilor Pănescu și Dimitriu.

— Secretarul citește salutul mai multor învățători Ioachim Pop inv. Pompiliu Dan revisor din Brașov.

— Se pomenesc apoi românii chinuți din partea ungurilor: Donici Aicxandru și Feldru de lângă Nasăul.

— Vorbeste apoi reprezentantul învățătorilor din armată, Ioan Netoșian sub-loc. Noi vom lupta cu arma împotriva dușmanului extern, iar d-voastră luptați cu peana contra dușmanului intern.

— Dl Vuia aduce elogiul Regelui Ferdinand căruia congresul îi trimite o telegramă de omagiu.

— Urmează apoi dezbaterile asupra programului, punându-se la ordinea zilei punctul: Organizarea învățătorilor al cărei referent e dl Gheorghe Drăgoș.

(Sedința continuă.)

Rep.

Poșta aeriană

Bruxelles, 22. Se anunță că e vorba de a se face de pe-acum o legătură poștală aeriană directă și regulată între Congo și Belgia prin Cartum.

Independența Cataloniei

— Desbaterile parlamentului spaniol — Berna, 22. Parlamentul spaniol discută cererea provinciei Catalane de a i-se acorda independența.

— Campana e condusă de șeful partidului catalan, dl Cambó, și se izbește de intenția guvernului de a nu se acorda provinciei decât o oarecare descentralizare administrativă.

Sulf

(pucioasă)

in cantitate mică și mare

de vânzare la fabrica de SULF din ZLATNA

(Kéngyár-Zalatna).

Dentistul Munteanu

și a reînceput praxa în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 28. Consultații dela orele 8—12 a. m., 2—5 p. m.

Adunare poporală

Astăzi, Marți 25 Februarie st. n. la ora 10 a. se va ținea o adunare poporală în piața mare din Sibiu pentru a protesta contra sălbătăciilor comise în cotatul Aradului și în părțile ungurene de bandele cueuești și ungurești organizate de guvernul maghiar. Nici un bun român să nu lipsească.

Masacrele ungurești

Șiria trecută prin foc și sabie
Peste 60 morți și mai multe sute de răniți

Intr-o ediție specială a ziarului nostru am anunțat următoarele:

Arad, 22. Crimele guvernului din Budapesta nu mai conțeneș. Joi după amiază la ora 3 a sosit în fața Șiriei un tren blindat cu o batalion de trupe republicane ungurești, cu 4 tunuri și 20 mitraliere. După ce au așezat tunurile în poziție de tragere și au curățit străzile de mulțime prin foc de mitraliere și de puști, au intrat în oraș, conduși de protopretorul maghiar Hantó. La primărie au pus mâna pe comisarul poporului, dl Hotărán, pe care l-au somat să predea administrațiua. Față de numărul covârșitor al soldaților republicii maghiare, dl Hotărán a declarat că cedează forței. Ungurii l-au arestat cu toate acestea și l-au urcat în trenul blindat, lovindu-l mereu cu puști.

Gardiștii români cu toatecă erau pușini la număr, au opus o îndârjită rezistență, retrăgându-se luptând spre dealurile din jur.

Maghiarii au năvălit apoi în comună, repezindu-se la casa comisarului poporului a dlui Hotărán, unde găsim uși închise au spart geamurile intrând pe fereastră în casă.

După povestirea unui martor ocular, s'a auzit imediat după aceea un foc de armă, urmat de un tipet de femeie și în urmă alte patru focuri de pușcă: ungurii împușcaseră întâi pe dna

Hotărán, președinta Reuniunii femeilor din Sibiu, iar apoi pe fiul ei mai mic Geoacă rănit în patru locuri. Au pornit apoi cu o speră primărie unde chemând pe medic i-au rănit. În diun însă spre trenul blindat voiau să-l urce și pe el, i-au mai tras câteva gloanțe în piept, omorându-l.

A început după aceea jaful cel mai sâlc schingiuire și omorurile cele mai neomă, Peste 60 de femei și săteni au fost ucși, teva sute au fost răniți.

Față de aceste crime strigătoare la cer, răm că Aliații vor face demersurile cele necesare pentru a se pune capăt anarhiei pe lângă sute de țărani români cad victimele teletuații naționaliști de dincolo de linia cațională.

Comuna Șiria are 8000 de locuitori capitala plășii cu aceleași nume, în care 40000 de români, fără a fi amestecați cu ționaliții.

Fruntașii români și membrii gardei din Arad au fost arestați Vineri de trupvenului republican din Budapesta și n'au berai decât în urma intervenției energice mandantului francez.

Ultima oră

Asupra liniei de demarcație

Paris, 22. Agenția Havas comunică: Congresul păcii și-a amânât ședința sa până ieri 21, la ora 3 d. a.

Se va lua în discuțiune chestiunea teritoriului ardelean dintre Ungaria și linia de demarcațiune, neocupat încă de trupele românești.

Delegațiua austriacă din Viena la Paris

Lion, 22. Azi 21 cr. a sosit la Paris, delegațiunea austriacă din Viena. Printre membri delegațiunii se află și ministrul de finanțe și de externe, Comisiunea va lua contact cerurile oficiale ale Antantei, în afacerile economice și financiare. O ședință a și avut loc; urmează altele.

Dorința lui Wilson

Paris, 22. Din New-York se comunică la Paris, prin radiogramă următoarele:

Toate lucrările congresului de pace să fie gata până la 8 Martie, ca, cât mai curând apoi să iele parte și statele inamice. Reprezentantul Statelor-Unite, dl Wilson și-a exprimat dorința în sensul acesta, ca odată cu reînțocarea dsale la Paris, să fie chemați reprezentanții Puterilor-Centrale pentru a subscrie actele.

Trotzky la Viena

Paris, 21 Febr. Ziarele din Boemia pretind că Trotzky ar fi fost la Viena înainte cu 2 săptămâni.

Judecarea ex-kaizerului

Berna, 21. Procurorul general englez a sosit la Paris.

El este însărcinat să susție cererea pentru aducerea ex-kaizerului în fața unui tribunal public, precum și susținerea vederilor engleze în comisiunea pentru reparațiuni.

Restituirea unui vapor francez

Paris, 21 Febr. Din Havre vine știrea, că vaporul „Listrac“ capturat de germani în portul din Hamburg la 29 Iulie 1913 înaintea declarației de război, cu o echipă de 20 oameni a fost redat armatorilor într-o stare deplorabilă. 3 din oamenii echipajului au murit în captivitate.

Franța contra speculei cu alimente

Paris, 21. Consiliul de miniștri a examinat chestiunea scumpirii alimentelor și a tarifelor pe căile ferate și, după câteva discuții, a hotărât să defere consiliului de război toate afacerile de speculă, acaparări, sporții de prețuri nepermise

și toate manoperile care tind să mărească alimentelor și obiectelor de primă necesitate ceastă măsură se va pune imediat în aplicare. Guvernul a mai hotărât crearea de autoritate de consum. S'a constituit o comisiune, nomică spre a rezolva problema scumpirii.

Viață artistică în Sibiu

Am avut plăcerea să așist la serata de la 21 Februarie din Sibiu. Programul a fost multumit public, care a răsplătit artiștii plauze uneori chiar furtivoase. Di Ione, cu vocea sa de bariton plăcută și cu interpretat cu multă pricepere balada „An valoare a unuia din cei mai de seamă și zitori ardeleni, care întâmplător și dânsi între ascultători, a iubitului nostru mare Dima. Dnul Crișan cântă cu mult simț, foarte bine fiecare cuvânt și interpretează rabil, păcat că vocea nu le mai puternică voluminoasă. A secerat multe aplauze cu „moirle“ de Fosti și cu „Ardeim-te-ai Primaoră l-am auzit cântând pe dl Laurcorescu. Dsa are voce mică, dragălaș, cu mai mult de tenor decât de bariton, dspir mirat mult, cum și-a ales „Sergentul“ de la della, scrisă pentru bass-bariton, deci pot potrivită cu vocea dsale, din care pric obținut mai puțin succes. A fost bine ltable“ din „Bal Mascat“ de Verdi și malia „La mia bandiera“ de Rotoli, pe care a a cu multă căldură. Dacă și va continua știază să se facă un artist foarte bun. Dl Boilnerat cu dibăcie satira a treia de Eminescu, i, u că multe părți le-a spus prea repede. mare succes dl V. Valentinianu, artist so teatrului dramatic din București. A reșan multă artă „La Ioană“ de Vlahuța și s'agea în mod deosebit în poezia nemuritorului „La foi“. Poeziuora aceasta am cetit-o și zit-o recitată de foarte mulțori, dar a Valentinianu niciodată. Zăgrăvea toate parcă le vedea pe pânzele marelui Griori în cinematograf, așa că publicul frapizat, și l-a aclamat cu aplauze frenetice.

Dr. Ittu

s'a reîntors și ordonează ziln Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 3

Noutate!

Plachete reliefate ale
MM. LL.
Regele Ferdinand
și
Regina Maria,
splendid executate după
modele artistice.

Orice bun român ar trebui să poarte aceste insign ex. Plachetele sunt oxidate, argintate sau aurite și costă 3—5 coroan. To reprezentantul general „Agentura A. Bicskey“ în Sibiu, Strada Cisnădiei 35.

Recluzătorii primesc un rabot corespunzător.

Se cunță

2 calfe bune de pantofar
în Cisnădie.

Mihailă Radu, strada Popi 507.

APARAT FOTOGRAFIC
„Spiegel-Reflex“

cumpăr. A se adresa Administrației ziarului.